

LUPTA

le combat

Director : Mihai Korne

Redactor : Antonia Constantinescu

COSTUL ABONAMENTULUI PE UN AN

In franci francezi

FRANTA
EUROPA

FRF 250
FRF 300

Cu avionul :

AFRICA
AMERICA DE NORD
ISRAEL
AMERICA DE SUD
ASIA
AUSTRALIA

FRF 350
FRF 400

In alte valute tariful este majorat
pentru acoperirea cheltuielilor
bancare :
DM 100 - Fr. Elv. 90 - L. St. 35

USA 60 sau echivalent
USA 70 sau echivalent

125, Bureaux de la Colline - 92213 St-Cloud - France

Téléphone : (33-1) 46. 02. 05. 40 - Télex 270125F

Commission Paritaire N° 65481 - C;C;P; : 11 341 71 A Paris

Téléfax : (33-1) 46.02.14.37

Numărul 209

7 septembrie 1993

VARA POLITICA

"REFORMA" JUSTIȚIEI

La 1 iulie a intrat în vigoare Legea organizării justiției. Procuratura, importată ca instituție stalinistă în 1945, a devenit Minister Public, iar procurorii vor activa în parchete, pe lângă cele 15 Curți de Apel înființate, dar care încă nu există - din lipsă de sedii, judecători, minimă dotare.

După 1989, la conducerea procuraturii s-au succedat Gh. Robu, Mihai Popa Ulpiu Cherecheanu, înlocuit, prin decizie prezidențială și la presiunea recomandărilor Consiliului Europei cu civilul Manea Drăgulin. Dacă, la începutul lui '90 instituția manifesta o anumită transparență, progresiv s-a revenit la opacitatea ei structurală - din miile de dosare ale revoluției n-a fost soluționat decât unul singur, cel mai nesemnificativ, n-au fost rezolvate nici dosarele mineriadei iar cele ale represiunii comuniste au devenit, prin grija aceleiași instituții, inaccesibile. În ce privește recente cazuri de corupție, în 26 iulie, parchetul de pe lângă Curtea Supremă de Justiție a dispus neînceperea urmăririi penale a ministrului de finanțe Florin Georgescu și a doi secretari de stat de la același minister, iar la sfârșitul lui august a fost scos din cauză și Viorel Hrebenciuc, secretarul general al guvernului.

Noul nume al procuraturii îi va schimba și statutul? Puțin probabil. Având rang ministerial, n-are nici o subordonare față de Ministerul Justiției, între cele două instituții funcționând ca punte o "direcție de relații", iar controlul asupra membrilor parchetului se va exercita, formal, prin intermediul Procurorului General. În plus, Ministerul public a păstrat două competențe foarte criticate ale fostei Procuraturi: instanțele militare și formula de recurs extraordinar.

Așa că judecătorul, care trebuie să facă dreptate, va rămâne tot la cheremul poliștilor și procurorului. Iar cel care încearcă să respecte separația puterilor în stat pătește ca președintele Tribunalului Municipal București, Cornel Turianu, demis, din ordinul ministrului Justiției, Petre Ninosu - acesta din urma prezentând ciudățenia de a fi și membru al executivului și parlamentar. Capetele de acuzare împotriva lui C. Turianu - doctor în drept, autor a 5 volume și a peste 150 de articole publicate în țară și străinătate - au fost prea marea transparență față de presă și "politizarea actului de justiție".

Printre deciziile juridice în care C. Turianu a fost implicat, notăm: a achitat lotul 13-15

iunie, arestat de mineri și forțele de ordine; a achitat și eliberat pe singurul vinovat găsit de Procuratură pentru devastarea sediului PNTCD în unie 1990, un miner, minor la data inculpării; vnzătorul de ziare, unicul vinovat găsit de Procuratură și condamnat la 10 ani pentru tentativa de incendiere a Ministerului de Interne, a fost achitat în urma recursului la TMB; procesul contestării participării la alegerile locale a PSM; procesul succesiunii lui Carol al II-lea, în care TMB nu l-a recunoscut ca descendent legitim, în ciuda presiunilor de la Cotroceni, pe Paul Lambrino.

Dar ceea ce nu i s-a iertat, în primul rând, lui C. Turianu a fost că TMB a admis contestația împotriva candidaturii la Senat a lui

Ion Iliescu, la alegerile din septembrie trecut, ca independent pe listele FDSN, formație al cărei avocat, s-a întimplat să fie atunci, chiar Petre Ninosu, devenit ulterior ministru de Justiție. La președinția TMB a fost numit Viorel Roș, printre ale cărui diplome se află și cea de absolvent al școlii de ofițeri de securitate, unde s-a distins ca element destoinic și dinamic.

CÎND NE FURĂM SINGURI CĂCIULA

Impresia forurilor financiare internaționale că, de trei ani, creditele pe care le acordă României sunt folosite de autoritățile de la București mai degrabă pentru a împiedica reforma decât pentru a o pune în aplicare a

pag. 2

PARLAMENTUL DE LA CHIȘINAU N-A RATIFICAT INTEGRAREA ÎN CSI

Mircea Snegur a tot amînat prezentarea în fața parlamentului a documentelor pe care le-a semnat cu CSI-ul. În 3 august, legislativul a fost, în fine, convocat mai puțin pentru a lua cunoștință de ele, cît pentru a ratifica, intrarea Moldovei în CSI, lucru la care președintele de la Chișinău se angajase, fără mandat parlamentar, din decembrie 1991. El a semnat aproape toate documentele de integrare a Basarabiei în CSI și le-ar fi acceptat pe toate, dacă la una din întîlniri (Kiev, martie 1992) n-ar fi fost însoțit de parlamentari din opoziție.

La aproape doi ani, situația din zonă s-a modificat și evoluțiile ei rămîn impredictibile. Rusia, Ucraina și Belarus tind spre o comunitate economică slavă, rubla s-a devalorizat radical, crizele se înmulțesc. Totuși, înfrunatarea se anunță favorabilă președintelui Moldovei, datorită majorității alcătuită din agrarieni și rusofoni. Acestora li

s-au alăturat deputații transnistrieni și găgăuzi, care, după un lung boicot, s-au înființat cu toții să-l sprijine pe președintele "lor", deși pînă acum susțineau că sînt cetățeni ai republicilor autonome!...

În ziua întrunirii parlamentului, M. Snegur a reușit să obțină aprobarea ordinii de zi. Ratificarea documentelor se afla la ultimul punct, ca o banalitate. Ca și cînd n-ar fi fost vorba de un gest politic de reînfeudare, ci doar, cum socotea M. Snegur, de o necesară integrare economică. În plus, parlamentului i-au fost prezentat doar titlurile (peste 10 pagini) ale documentelor, nu și conținutul lor!

Gruparea democrată - Partidul Democrat, Congresul Intelctualilor, Partidul Democrat-Creștin, Frontul Popular Creștin Democrat - a cerut ca documentele să fie dezbătute fiecare în

pag. 4

DREPTUL LA RASPUNS

Am primit în 28 iulie a.c., de la Ambasada Română din Paris, următoarea punere la punct:

În legătură cu comentariul apărut în ziarul "România liberă" din 26 iulie 1993, ca urmare a publicării în ziarul "Lupta" din Paris, la 7 iulie 1993, a articolului "Negoț cu cetățenia română", facem următoarele precizări:

1. În baza legilor în vigoare și a propriilor atribuții, Ambasada română primește cereri de renunțare la cetățenia română, formulate de diverși cetățeni aflați în Franța.

Astfel, de la intrarea în vigoare a Legii nr. 21 din 1 martie 1991, privind cetățenia română, la această misiune diplomatică au fost depuse 444 de cereri de renunțare la cetățenia română, în baza art. 27 din Legea menționată.

2. Taxele consulare aferente, conform Hotărârii Guvernului nr. 443 din 26.04.1990 și a Ordonanței Guvernului nr. 24 din 21 august 1992 nu au depășit 2400 FF (taxa propriu-zisă la care se mai adaugă 100 FF pentru publicarea în Monitorul oficial. În toate cazurile se eliberează persoanelor ce formulează cereri de

pag. 5

căpătat o confirmare în eșecul negocierilor din iulie, cu FMI. Max Watson, după vizita la București, declara în *"Le Monde"* că punctele de dezacord cu guvernul Văcăroiu sunt restructurarea industriei, dezvoltarea exportului, politica bugetară și monetară capabilă să reducă rata inflației. Într-adevăr, orice resursă financiară externă care merge la consum și nu la investiții este bun aruncat, FMI-ul condiționând, de data aceasta foarte ferm, orice împrumut de asanarea segmentelor neviabile ale industriei. Consecințele sunt grave. Chiar dacă negocierile se vor relua în septembrie și se va ratifica acordul, fondurile deblocate nu pot fi vărsate înaintea iernii. Mai grav, cum aranjamentul cu FMI are valoarea unei garanții față de țara respectivă, absența acestuia scade până la reticență disponibilitatea comunității bancare de a mai acorda credite. De altfel, reprezentanta Băncii Mondiale, Artraud Hartmann, a anunțat deja amânarea ultimei tranșe a împrumutului pentru ajustări structurale fiindcă *"nu injectăm capital într-un mediu economic instabil, atins de a înaltă rată a inflației"*. Și care este de 12,2% față de 9,6% în 1992.

Șmechereste, sperînd să dea un pospai de reformă, de fapt furîndu-și singur căciula, în preajma negocierilor cu FMI, odată cu introducerea TVA, guvernul a liberat și adaosul comercial. Cum prețurile au luat-o razna, nimic nu era mai simplu decît să se dea vina pe exigențele comunității occidentale, deși aceasta explicație prinde din ce în ce mai rar. În absența oricărei metodologii de control, s-a instalat *"hoția generală cu contribuție guvernamentală" ("Adevărul")*. În felul acesta, reforma caricaturală a guvernului, *"il reduce pe omul simplu la un supraviețuitor biologic și la dorul de certitudinile mediocre ale anilor lumină" ("Tineretul liber")*.

La 1 august au fost majorate prețurile la pîine, transportul în comun, țigări și combustibil. Un singur exemplu: la Timișoara, se înregistra, la începutul lui august, cîte 50 de cereri pe zi prin care consumatorii cereau debransarea de la rețeaua de termoficare, fiindcă nu pot plăti prețurile astronomice ale distribuției apei calde. Dar la iarnă, cum vor fi prețurile, cînd una dintre consecințele practice cele mai grave ale eșecului negocierilor cu FMI este lipsa valutei în prag de iarnă pentru importul de energie și materii prime indispensabile economiei. Se revine la iarna, anotimpul de coșmar al românilor?

Semne neliniștitoare există: în 11 august RENEL anunța declanșarea unei campanii de economisire a curentului electric pentru fondul de consum al populației.

PLANETA VALEA JIULUI

La începutul lui iulie, minierii de la Lupeni refuzau să coboare în mină, cerînd triplarea salariilor. A doua zi poposea la fața locului o delegație, condusă de Mișu Negrițoiu, numărul doi în guvern, și duhul Văii Jiului, M. Cosma, care a orientat imediat spiritele spre negocieri, transmise la difuzor pentru cca 6.000 de mineri bănuitori. Conflictul a fost dezamorsat cu promisiuni, și s-a purces la negocieri inutile,

bazate pe absența unui document oficial al guvernului, pe o defectuoasă grilă de salarizare și, în capul minerilor, pe confuzia între salariul brut, de bază și net. În 28 iulie tulburările au reînceput, de data aceasta minierii fiind pomiți și împotriva lui Cosma și a direcției Regiei Autonome a Huilei (RAH). În ciuda unor semne contradictorii și a intervenției efemere a unor rivali locali, ortacul național s-a precipitat la Petroșani în salopetă și s-a impus necondiționat, greva devenind pentru el prilejul unei dibace recuperări de autoritate. A formulat sfidător, în aplauzele miilor de ortaci strînși în curtea RAH, pretenția unui salariu minim brut de 146.000 lei pentru un muncitor necalificat, 300.000 lei pentru un miner de abataj, convocîndu-l ultimativ pe primul ministru să negocieze la fața locului.

O oră în subteran e plătită mult mai mult decît o oră petrecută de un chirurg la masa de operație, iar salariul unui muncitor necalificat din sindicatul lui Cosma e mai mare decît cel al unui profesor universitar cu vechime de 30 de ani. Pînă și o femeie de serviciu de la RAH cîștigă lunar 100.000 lei, pe cînd o îngrijitoare de spital sau de școală nu depășește 30.000... Ce importanță are? Valea Jiului este o altă planetă. Aici viețuiesc instrumentele pedepsitoare ale puterii, care pretind salarii de trei ori mai mari decît salariul mediu din economie, deși lucrează în cea mai neproductivă ramură extractivă. Remunerația salarială din Valea Jiului e dublată de nenumărate alte avantaje, fără echivalent în alte zone extractive ale țării: numeroase sporuri de periclitare, înlesniri la plata chiriei și a transportului, aici (de 35 de ani) kilowatul costă 0,25 de bani și fiecare miner are dreptul la o cotă de 6 tone huilă anual, pe care, cei cu încălzire centrală, o pot comercializa, etc. Toate acestea în condițiile în care ministerul industriei recunoaște că prețul unei tone de huilă de proastă calitate costă și cea din Valea Jiului este de 35 de dolari, în timp ce huila de import, de mai bună calitate, costă 30 de dolari.

Și totuși, e adevărat, minierii trăiesc prost și primejdios. Echipamentul e vechi, asistența medicală proastă (medicii dezertează mizeria și violența Văii Jiului), protecția mediului e inexistentă. Materialul documentar al unei comisii, din prima legislatură, asupra condițiilor sociale din Valea Jiului a fost abandonat, ca și proiectul de studiu al zonelor extractive. Ar fi devenit imperioasă închiderea galeriilor cu zăcămint sărac, declanșarea șomajului și reconvertirea minerilor, ar fi devenit prea limpede criminala deturnare a fondurilor de investiții către masa salarială, care încurajează nesocotința minerului de a prefera banii, consumați jumătate pe băutură, decît ameliorarea condițiilor de lucru. De unde politica subvențiilor, care generează periodic tensiuni, calmate conjunctural, și contactele politice dubioase.

Conducerea R.A.H. și sindicatul lui Cosma care încurajează împreună această sinucidere colectivă, ca și cînd ar exista voința de a conserva un potențial exploziv și manevrabil. Între liderul sindical din Valea Jiului și direcția RAH există vechi și profitabile complicități. Comisia de anchetă a guvernului Stolojan, din 8-10 din septembrie 92, constata că directorul Benone Costinaș și Miron Cosma sunt

Procesul verbal de conciliere a fost semnat de V. Hrebenciuc, secretarul guvernului, de 2 secretari de stat la Ministerul transporturilor Aurel Novac, și Teodor Groza, de 5 persoane din conducerea SNCFR, în frunte cu directorul Aurel Dumitrescu, și, din partea FSLIMLR, 11 lideri, în cap cu Ioan Vlad. La punctul 2 al documentului era scris:

Se admite de către Consiliul de Administrație ca bază de plecare la negocierea contractului colectiv de muncă pe 1993/94 ierarhizarea din actul nr. 310/4/118/1993 privind salarizarea personalului din ramura tracțiune. Pentru negocierea contractului colectiv de muncă pe 1993-94 se vor convoca de către Consiliul de Administrație reprezentanții salariaților pentru data de luni, 21.06.1993, începînd cu orele 10.

principalii autori ai deturnărilor de fonduri pentru investiții, descoperind fraude uriașe. La începutul lui iunie 93, Corpul de control al guvernului, garda financiară, au anchetat, la R.A.H., pagube dovedite cu acte contabile hotărînd concedierea lui Benone Costinaș. Dar minierii, asmuțiți de M. Cosma, au amenințat cu descinderea la București și Viorel Hrebenciuc, secretarul guvernului, s-a grăbit să anuleze decizia, promițînd, în schimb, demitere inițiatorului anchetei... În Valea Jiului nici unul din dosarele corupției n-a fost finalizat.

De altfel, același V. Hrebenciuc socotea ca greva din Valea Jiului nu e o criză, ci *"o mică neînțelegere" (Tinerama)*. O *"neînțelegere"*, care după calculul ministerului industriei, a produs pagube de 4 miliarde de lei (=200 de mii de tone de cărbune). Ca să nu mai vorbim de risipa de vedetism a lui Miron Cosma interviuevat și fotografiat de mass-media. Între București și Petroșani au circulat fraze sibilice și comunicate, ultimative dinspre Valea Jiului, *"ferme"* dinspre guvern, lăsînd însă impresia unei tensiuni mai degrabă simulate. Colac peste pupază, în 3 august, a poposit la Petroșani și Gh. Funar. Însoțit de primarul local (PUNR), de Ion Hortopan (deputat al PRM) și de prefect, i-a îndemnat pe mineri să coboare în subteran. De la aplauze, atmosfera a virat brusc în huiduieli și primarul Clujului a fost extras prompt din scena. Pe parcursul grevei n-a lipsit momentul festiv, prilejuit de ziua minerului, cînd s-au distribuit prime și felicitări.

În 9 august au fost publicate rectificările de buget, guvernul majorînd alocațiile către sănătate, ordinea publică dar și către producția de huilă de la 71 la 91 de miliarde lei. Dacă cele 20 de miliarde nu răspund pretențiilor lui Miron Cosma, ele depășesc grila prezentată de guvern. Brusc, presă a devenit indezirabilă la Petroșani, iar la București executivul s-a confundat într-o laborioasă discreție. Sub oblăduirea aceluiași Hrebenciuc, adjunctii lui Cosma și reprezentanți ai RAH au încheiat ostilitățile, în cadrul unei vizite la București, printr-un comunicat suficient de confuz ca să menajeze suspiciunea minerilor și să-i permită lui Cosma să-și trimită, în noaptea de 10 spre 11 august, ortacii la lucru, deși ei nu vor primi, în ziua de salariu, ce le-a promis Cosma: salariul mediu brut este de 166.200 lei și nu 224.000. Iar inducerea în eroare a minerilor va fi mai greu de reglementat pe plan local, dată fiind *"demisia"*, la 1 august, a lui Benone Costinaș și numirea lui George

Rancea - director în Departamentul minelor -, ca președinte interimar al RAH.

Curtea Supremă de Justiție a fost clementă ca niciodată. Sesizată târziu, și-a amînat verdictul pînă pe 12 august, cînd nu mai putea suspenda o grevă, terminată...

În ultima piesă a cu mineri guvernul s-a pierdut în ițele dublului limbaj, unul ferm, celălalt prevenitor pînă la confuzie. În realitate, Valea Jiului continuă să reprezinte o masă de manevră la dispoziția unui Cosma, ținut însă în șah cu dosarul din septembrie 1991, în care este acuzat de subminarea puterii în stat, și cu cel al corupției. Iar firele încîlcite ale complicităților politice și ale mafiei economice continuă să prospere, prin menținerea artificială a unei producții păguboase și a unui climat de abrutizare.

"DEMOCRATIA SOCIALĂ" ȘI CLASA MUNCITOARE

În 1991, directorul Societății Naționale a Căilor Ferate Române, Teodor Groza, modifică ierarhizarea salarială, fără nici o documentație tehnică și mecanicii de locomotivă erau încadrați, în ciuda specificului și dificultăților muncii lor, în aceeași categorie salarială cu impiegații de mișcare și electromecanicii. O mediere a președintelui Ion Iliescu, în 4 septembrie 1992, nu rezolvă nimic. În februarie 1993, la Conferința națională a mecanicilor de locomotivă, fostul director, actualmente secretar de stat la Ministerul Transporturilor, promite, în fața celor 200 de delegați, îndreptarea greșelii, fără însă să se țină de cuvînt. Exasperați de inerția SNCFR și mai ales de faptul că sunt trași pe sfoară, Federația Sindicatelor Libere și Independente a Mecanicilor de Locomotivă (FSLIML), intră în grevă în 14 iunie. Greva este suspendată de Curtea Supremă de Justiție pentru 70 de zile, dar în 16 iunie se încheie un proces verbal de conciliere (v. alăturat), care acceptă ca bază a negocierilor încadrarea pe care, de altfel, mecanicii au avut-o între 1974 și 1989. Spre indignarea ceferiștilor, în ciuda noii făgăduințe, conducerea SNCFR nu demarează nici o negociere la data prevăzută.

10 august Teodor Groza toarnă gaz peste foc. Explică la televiziune, cu cifre false, ca mecanicii au revendicări salariale, pentru a stîrni opinia publică împotriva lor.

11 august FSLIML (32.000 de persoane), cu sediul la Brașov, intră în grevă, în toate regiunile, inclusiv București-Triaj. Mecanicii de la București-Depou, care, de fapt, au început protestul în urmă cu doi ani, află că sindicatul lor este afiliat la Confederația lui M. Cosma, ca de altfel și regionala Craiova (exact ruta minerească). La ședința guvernului participă și directorul SRI, Virgil Măgureanu. Televiziunea transmite apelul la încetarea grevei lansat de o fantomatică federație, menit să producă confuzie printre greviști.

12 august N. Văcăroiu consideră greva, care "nu face altceva decît să reintroducă, practic, România într-o nouă criză economică", ilegală, făcîndu-i pe mecanicii greviști responsabili de degradarea imaginii României. Ministrul Muncii, Dan Mircea Popescu, vorbește de "terorism sindical" și cere opiniei publice să apere statul de drept. SNCFR

introduce la Curtea Supremă de Justiție o cerere de suspendare a grevei. Televiziunea se lansează într-o intensă campanie de discreditare a greviștilor - gări aglomerate, femei, bătrîni, copii blocați, drame.

13 august Curtea Supremă de Justiție, după 48 de ore în care nu s-a angajat nici un dialog cu greviștii, suspendă greva pentru 80 de zile. Comitetul de grevă de la Depoul Brașov consideră nelegal verdictul CSJ, ca urmare a nerespectării angajamentului din 16 iunie de a negocia, și declară transformarea grevei generale în grevă totală. Guvernul dă un comunicat în care arată că nerespectarea deciziei CSJ duce la pedepse cu închisoarea, îi acuză pe greviști de subminarea economiei naționale, diminuarea nivelului de trai al populației, scăderea credibilității internaționale a României... Seara, A. Dumitrescu, directorul SNCFR refuză participarea sindicaliștilor la teleconferință, acceptînd doar reprezentanții administrației depourilor și remizelor, cărora le dă mîna liberă la desfacerea contractelor de muncă.

14 august Ion Vlad, liderul FSLIML, ia legătura telefonică cu Ion Iliescu, care face apel la consens. Convoorbirea se întrerupe și timp de 6 ore telefonul Federației nu funcționează. Ministrul transporturilor se deplasează la Brașov, propune încetarea grevei și începerea negocierilor. Regionalele nu acceptă. Oamenii nu mai au încredere în promisiunile guvernului.

15 august Greva continuă cu maximă intensitate în ciuda tuturor amenințărilor. Circulă doar trenurile de copii, militare, cu combustibil și materii prime. La sediul greviștilor din Brașov continuă negocierile neoficiale.

16 august. Liderii Ioan Vlad, Doru Mateianu, Vasile Haranciu și Ion Vlad sunt chemați de președintele Iliescu, care vehiculează datele mincinoase oferite de SNCFR și guvern, ai căror reprezentanți sunt de față. Discuțiile durează 4 ore. Liderii sunt de acord să înceteze greva, dar numai după consultarea greviștilor. Seara are loc ședința Consiliului Suprem de apărare a Țării. Cîțiva dintre liderii sindicali ai greviștilor din Brașov și Constanța sunt convocați la Parchet (Procuratură). Unii dintre ei sînt ascunși de camarazii lor. La "Actualități" se arată situația dezastruoasă din țară și se insinuează înrăutățirea relațiilor noastre cu vecinii, blocați și izolați de greva mecanicilor. Programul se întrerupe pentru un discurs al lui Iliescu, din care se vede că n-a înțeles adevărul mobil al grevei. Sînt date la televiziune apelurile unor cetățeni care cer guvernului intervenții drastice: arestarea greviștilor, militarizarea transportului etc.

17 august Greva continuă. Biroul executiv al guvernului dă un comunicat, citit la radio și televiziune, în care îi amenință pe greviștii care nu reîncep lucrul pînă la ora 20 cu desfacerea imediată a contractului de muncă, se mai spune că "poliția și jandarmeria vor sprijini efectiv conducerea depourilor în evacuarea eventualilor greviști rămași pe poziție", și se face apel la mecanicii pensionari pentru a-i înlocui pe recalitrânți. Ca răspuns, cca 300 de mecanici intră în greva foamei. La depouri, confuzia este întreținută de întreruperea legăturilor telefonice și faxurilor, în vreme ce radioul, după un comunicat

mincinos al SNCFR-ului despre reluarea lucrului, a continuat să anunțe numai depourile care, derutate de imposibilitatea comunicării între liderii sindicali, au încetat greva." Dezinformarea, sentimentul de izolare și neputință, presiunile psihologice și mai ales lipsa de solidaritate a "opinie publice" și convingerea că guvernul va continua măsurile represive înfrîng și ultima rezistență. Obosiți, greviștii nici nu mai vorbesc de obiectivul grevei, ci de terorismul puterii care minte și-i tratează disprețuitor, ca pe niște robi. "Dictatura persistă în această țară, asta e", spune liderul arădean Vasile Rotaru.

18 august. Greva ceferiștilor a încetat în toate depourile și nu s-a mai recurs la măsurile excepționale anunțate.

19 august Parchetul de pe lîngă Curtea de Apel a Municipiului București a început audierile principalilor lideri sindicali.

21 august La Brașov se înregistrează primele suspendări "pînă la noi ordine". E vorba de patru mecanici care n-au luat lucrul la orele 20. Dar nu pentru că ar fi continuat greva, ci pentru că ieșeau din greva foamei.

22 august La Brașov se întrunește în sesiune Extraordinară Consiliul de conducere al FSLIMLR, care hotărăște, în cazul în care administrația SNCFR sau alte organe de stat folosesc mijloace coercitive împotriva greviștilor, să se să răspundă cu forța sindicală, indiferent de urmări. Continuă audierea greviștilor la regionale și procuraturi pentru a se afla instigatorii la grevă. Administrația SNCFR a distribuit greviștilor formulare în care există întrebări de tipul: "la baza acțiunii greviste a stat și inițiativa vreunui partid politic?". Conducerea Depoului București-Triaj a interzis personalului să se întrunească în grupuri mai mari de două persoane.

23 august La ora 10 are loc prima audiere a celor 7 lideri ai federației la Parchetul de pe lîngă Curtea de Apel a sectorului IV București. Cele trei capete de acuzare: subminarea economiei naționale, nerespectarea hotărîrilor judecătorești și încălcarea atribuțiilor de serviciu.

În afară de cei patru ceferiști de la Brașov, au mai fost trimiși în rîndul șomerilor toți liderii sindicali (cca 100 de persoane), inclusiv liderul federației Ioan Vlad și vice-liderul Dorel But. Mecanicii de la Depoul Brașov au decis ca, începînd din 30 august, să declare o grevă japoneză de 4 zile. Liniile telefonice ale CFR Brașov cu restul depourilor din țară continuă să nu funcționeze.

Pe 2 septembrie este programată Conferința Extraordinară a FSLIML La Brașov.

REMANIERE GUVERNAMENTALA

Conform moravurilor politice și gazetărești de la București, de cîteva luni, toți comentatorii nu conținesc să facă ipoteze asupra unor modificări răsunătoare sau pur și simplu asupra căderii guvernului în septembrie. În 28 august, remanierele prezentate de primul-ministru au dovedit încă odată că risipa de imaginație n-are nici o legătură cu imobilismul puterii. Schimbarea lui Mișu Negrițoiu, președintele Consiliului pentru Coordonare, Strategie și Reformă economică n-a fost o surpriză. Se știa

că aceasta își prezentase demisia în 15 iulie datorită divergențelor sale cu primul ministru privind fondul și ritmul reformei, dar ca rezolvarea ei a fost amînată. În locul lui M. Negrițoiu, devenit consilier economic al președintelui, a fost numit Mircea Coșea. Tot în sectorul economic, Ministrul Comerțului, Constantin Teculescu, a fost înlocuit cu Cristian Ionescu.

La Ministerul Tineret-Sport a fost schimbat Gheorghe Angelescu. Să fi reușit presa, pentru prima oară, să determine schimbarea unui membru al executivului? "Tinerama" publicase recent un articol reproducînd afirmațiile generalului Vasile Angelescu din care reieșea că fiul său a primit postul de ministru ca recompensă pentru finanțarea campaniei electorale prezidențiale din fondurile valutare ale fostei securități.

Poate, dar avînd în vedere că înlocuitorul acestuia este Alexandru Mironov, fost consilier prezidențial și în orele libere colaborator la "România Mare", substituirea ascunde mai degrabă intenția unei fortificări ideologice a executivului. De altfel confirmată de numirea ca ministru al Culturii a lui Petre Sălcudeanu, cu o lungă experiență de responsabil cultural și scenarist al împlinirilor comunismului, în fruntea departamentului de Strategie culturală al aceluiași minister fiind numit criticul literar Mihai Ungheanu, vajnic colaborator al publicației lui Adrian Păunescu, "Vremea".

La departamentul informații, Octavian Partenie a fost înlocuit cu Gh. Prisăcaru. Au mai fost operate 15 schimbări la nivelul secretarilor de stat, Nicolae Văcăroiu anunșind o reducere de personal la nivelul executivului cu 14,5%.

Ceea ce izbește este că, în această rocade

de catifea, dosarele corupției n-au avut nici un impact. Nici ministrul Transporturilor, cu implicații dovedite în afacerea flotei, n-a fost clintit. A fost demis, în schimb, președintele Agenției Române pentru Dezvoltare, Emilian Jidelea, care, în conferința de presă din 30 august, socotea că înlăturarea sa este ilegală, motivația reală fiind intransigența dovedită în afacerea flotei...

Președintele Iliescu, care se afla la Predeal, i-a chemat pe cei patru noi miniștri în urbea de pe Valea Prahovei să depună jurămîntul. Deși în Constituție se spune că numirea unor noi membri ai executivului este provizorie atîta timp cît nu există acordul Parlamentului. Dar nu e decît o nouă chichiță a opoziției preocupată să stăvilească activitatea neobosita și neabătută a conducerii de stat pentru propășirea...

PARLAMENTUL DE LA CHIȘINĂU N-A RATIFICAT INTEGRAREA ÎN CSI

parte, punct cu punct. S-au opus agrarienii, care au impus votarea în bloc. Mașinăria de vot părea că funcționează fără greș: lui M. Snegur i s-a acordat împuterniciri speciale, pentru un an, putînd conduce prin decrete-legi, a fost aprobat raportul primului ministru.

Cînd s-a ajuns însă la ultimul punct, s-au descoperit ștersături și omisiuni pe titlurile documentelor semnate de Snegur și ședința s-a întrerupt. Democrații au alcătuit lista nominală cu cei care fac public votul de respingere a ratificării, ca răspuns la dorința agrarienilor de a folosi votul secret. Prin vot deschis numele partizanilor Moscovei ar fi rămas în istorie, prin vot secret putea fi pierdut controlul situației, dar, prea siguri de victorie, l-au preferat. Înainte de votarea propriu-zisă, cei 91 de deputați, care și-au declarat votul, au părăsit sala. Din 188 de deputați rămași în sală, 22 au votat împotriva, 4 voturi au fost anulate și 162 au votat pentru ratificare. Dar erau necesare 168 de voturi. S-a repetat la nesfîrșit numărătoarea. Nici o șansă pentru partida președintelui Snegur: rezultatul era favorabil respingerii ratificării! Grupurile parlamntare pro-moscovite au prelungit ședințele, otrăviți de suspiciune, fără ca vreunul din cei 22 să se dea de gol. Cei veniți din Transnistria au părăsit parlamentul, acuzîndu-l de trădare. M. Snegur a convocat, la reședința sa, o ședință restrînsă. Banchetul pregătit n-a mai avut loc.

Doar analiza titlurilor, scria "Expres" (17-23 august) explică multe din atitudinile conducerii Moldovei, de doi ani încoace: singura frontieră păzită este cea cu România, grănicerii primind ordine de la Moscova; proiectul de dublare a căilor ferate a rămas pe hîrtie, pentru că și căile ferate se aflau sub comandă unică; tot în virtutea unei convenții, semnată de M. Snegur, compania de televiziune "Ostaniko", potrivnică Basarabiei, transmite nestingherită pe teritoriul Moldovei;

neintroducerea monedei naționale, bancnotele cu leul moldovenesc, tipărite în România, sunt ținute în depozitele Băncii de la Chișinău, se explică tot printr-un document semnat care stipulează penalizarea statelor care vor sa iasă din zona rublei.

Construcția comunitară era destul de avansată ca panica să se instaleze printre partizanii reintegrării. Nu e de mirare că președintele Snegur a declarat, în 6 august, Agenției Reuter că votul parlamentului este "o catastrofă", singura soluție a ieșirii din criza fiind dizolvarea lui. De altfel, dintr-un interviu, publicat tot în "Expres", aflăm ca Mircea Snegur e de acord că peste Prut se vorbește limba română, dar poporul nu e român, ci moldovenesc, că fostele republici sovietice au interese comune și că, în 21 iunie 1992, cînd a semnat cu Elțin la Moscova convenția în care era stipulat dreptul Transnistriei la autodeterminare, pur și simplu nu i-a venit în minte să condiționeze semnarea documentului de soarta deținuților din Tiraspol! "... grăbindu-ne să semnăm a fost o clipă de scăpare a aspectului de care discutăm".

În presă, partizanii aderării la CSI nu conțesc cu previziunile sumbre - supărarea Moscovei va duce la diminuarea livrărilor de materii prime, energie și majorarea taxelor vamale, se va agrava și criza politică, înrăutățindu-se raporturile cu secesioniștii nistrieni și găgăuzi. "Adevărul" informa ca "organele autorizate din R. Moldova au început investigații - interogări în secret, analize grafologice - pentru a-i depista pe deputații care au votat împotriva intrării în CSI".

Dizolvarea parlamentului, întezărită de Snegur ca o soluție, n-a întrunit însă decît 145 de semnături. Fotoliul parlamentar e o sinecură la care nu se renunță din ideal politic!... În același timp, cele patru grupuri parlamentare ale opoziției fac apeluri către populație, către forurile internaționale și, nu în

ultimul rînd, către conducerea României.

Toți deputații, inclusiv cei din opoziție, sunt de acord cu necesitatea alegerilor anticipate, cei din urmă dorind și noi alegeri prezidențiale. Mai întîi trebuie însă definitivată legea administrativ-teritorială (revenirea la județe) și legea alegerilor locale și generale. Proiectul prevede un număr de trei ori mai mic de parlamentari, 101, și excluderea din rîndul candidaților la deputație a militarilor în activitate, a judecătorilor și procurorilor. Oricum, sesiunea din toamnă a parlamentului va începe în 14 septembrie.

La cererea Chișinăului, în afara ajutorului nerambursabil de 7 miliarde lei, Parlamentul de la București va examina un proiect lege pentru a acorda R. Moldova un credit, pe 8 ani, fără dobînzii în primii doi ani, de 20 de miliarde de dolari. De asemenea, în afara celor 10.000 tone de cărbune care vor fi expediate în R. Moldova, s-a stabilit livrarea spre Chișinău a 100.000 tone de benzină, 500 tone uleiuri Diesel, energie și alți combustibili pentru populație.

Procesul grupului Ilașcu a fost amînat o două ori în luna august. A. Ivanțoc se află într-o stare extrem de gravă. În corespondențele apărute în ziarele de la București, descrierea stării lui Ivanțoc este insuportabilă: la numai 30 de ani, el este o epavă fizică, cu ochii pierduți în gol. Dar cererea de a fi supus unui examen medical a fost respinsă, ca neîntemeiată.

Într-un interviu publicat de "Expres", Alexander Caraman, vice-președintele autoproclamatei republici nistriene, declară că sistemul comunist "nu este o structură distrugătoare" și că "vrem să păstrăm partea bună din comunism și să-l îmbunătățim..."

În ajunul procesului, care a fost reluat la 1 septembrie, corespondentul "României libere", Mihai Vicol, prezent la toate înfățișările, a aflat de la Olga Ivanovna ca Andrei Ivanțoc este un simulant... Soțiile arestaților de la Tiraspol au început o grevă a foamei în fața sediului guvernului de la Chișinău.

"CE I-A APUCAT, CE, NOUA NU NE E RAU?!"

Greva mecanicilor de locomotivă, soldată cu imense pagube materiale, pe care autoritățile s-au grăbit să le contabilizeze, a reprezentat un seism și un test revelator, atât pentru putere, cât și pentru societatea românească de după decembrie 1989.

Escaladarea unui litigiu, legat de un statut profesional, în criză națională a pus în evidență, pe de-o parte mecanismul viciat al "statului de drept", și, pe de alta, lipsa de maturitate civică a opiniei publice.

Impostura democratică s-a manifestat pe toate planurile. Dialogul social a fost sistematic înlocuit cu tergiversarea mincinoasă sau a fost pur și simplu ignorat, deși autoritățile cunoșteau riscurile economice ale paralizării traficului feroviar, iar la exasperarea legitimă a greviștilor s-a răspuns cu aroganța dictatului. Televiziunea, care n-a transmis decât versiunea guvernamentală a conflictului, la care s-a adăugat, în 17 august, și radioul în rolul de spărgător de grevă, au funcționat ca instrumente dependente de putere. A devenit limpede că guvernul operează prin categorii privilegiate (minerii, federațiile controlate) și că separația puterilor în stat este o iluzie: Curtea Supremă de Justiție - cu o singură excepție, recenta grevă din Valea Jiului, când, temporizat, verdictul a devenit inutil - a suprimat până acum toate grevele, greva mecanicilor de locomotivă aflându-se la a patra suspendare (!). E adevărat că ceferiștii au nesocotit o decizie a justiției, dar

ce autoritate mai poate avea o instituție care-și nesocotește vocația? Justificând reacția ceferiștilor, Miron Mitrea, președintele executiv al confederației Frăția spunea: "Pentru noi, Curtea supremă de justiție nu mai reprezintă nimic, a devenit o mașinărie". ("Tinerama", care titra pe prima pagină: "Nu trageți, dom' Văcăroiu, suntem noi, muncitorii!...") Când instituțiile de contrapondere sînt anexate executivului, dreptul la grevă nu mai există decât pe hîrtie.

Cu riscul de a compromite reforma și a pierde sprijinul financiar internațional, guvernul "de stînga" s-a încăpățînat să mențină, prin subvenții devastatoare pentru sănătatea economiei, coloșii industriali și să convertească investițiile în salarii, pentru a-și menaja electoratul muncitoresc. Cu toate acestea - și similitudinea cu defunctul "partid al clasei muncitoare" este izbitoră - guvernul Văcăroiu vede în orice muncitor care-i contestă autoritatea, un inamic. Ceferiștii - care se întîmplă să fie în hagiografia mișcării muncitorești din România o categorie profesională mitică - au devenit peste noapte delincvenți și au fost tratați ca atare: li s-a întrerupt, cu concursul SRI-ului, telefonul au fost denunțați oprobriului public și amenințați cu jandarmeria, urmînd să dea socoteală numai ei de daunele materiale ale unei greve provocate de incompetența puterii.

Greva mecanicilor de locomotivă a fost un revelator și pentru opinia publică. Paralizînd traficul feroviar, blocînd mii de oameni în gări, greviștii n-aveau cum să se aștepte la prea multă

popularitate. Dar ușurința cu care a putut fi manipulată opinia publică e neliniștitoare.

Incompetența, corupția, haosul și sărăcia nu mai sunt secrete pentru nimeni, cum și pe vremea dictaturii exista un consens asupra dezastrului și vinovaților. Paradoxul este însă că, deși consecințele acestei acute realități sunt resimțite colectiv, ieșirea din apatie și legitima indignare, departe de a provoca solidaritate, e resimțită ca o intolerabilă dezordine. Așa s-a reacționat, înainte de decembrie '89 față de cei cîțiva contestatari, și după căderea dictaturii față de manifestații din Piața Universității.

Ca și cînd a-ți lua răspunderea de a răspica un adevăr a devenit un lux care provoacă, brusc, suspiciunea, ba chiar invidia. "Ce i-a apucat, ce, nouă nu ne e rău?!"

A.C.

"Nu am conștiința de a fi protestat vreodată eficient - nici înainte, nici după revoluție. Dacă aș fi reușit să o fac, România ar avea astăzi alt statut istoric. Sub Ceaușescu aș fi focalizat conștiințele într-un protest colectiv suficient de puternic, care să-i oblige, pe dictator și pe susținătorii sistemului, să renunțe la oprirea poporului, la ruinarea învățămîntului, a instituțiilor, a culturii, științelor, a satelor, a bisericilor... Tot astfel s-a întîmplat și cu protestele mele după revoluție, cînd, în presă, am apelat adesea la conștiința oamenilor... La momentul potrivit, trebuie să recunosc, am convins prea puțină lume" (Doina Cornea, "Dilemă", "Protestul - un drept, o datorie, o vocație ?")

DREPTUL LA RASPUNS

pag. 1

renunțare la cetățenie, chitanțe cu regim special, pe care se menționează suma plătită.

3. Toate cererile sunt trimise în țară, însoțite de un exemplar al chitanței, ajungînd la Comisia pentru probleme de cetățenie de la Ministerul Justiției, unde se examinează fiecare dosar în parte, făcîndu-se propunerile corespunzătoare primului-ministru.

4. Cererile sunt aprobate printr-o hotărâre a Guvernului, pe baza căreia se face, la ambasadă, comunicarea corespunzătoare către solicitant.

Solicitanții ale căror cereri au fost aprobate, primesc din partea ambasadei o adeverință din care rezultă că solicitarea de renunțare la cetățenia română a fost soluționată, făcîndu-se precizarea că, de la data publicării Hotărârii Guvernului în Monitorul oficial, persoana în cauză nu mai este cetățean român.

5. S-a constatat că majoritatea covârșitoare a celor care au formulat astfel de cereri sunt persoane cărora autoritățile franceze le-au refuzat statutul de refugiat politic.

Pentru a rămîne totuși în Franța, aceste persoane solicită renunțarea la cetățenia română în ideea de a deveni apatrizi, și, în baza Convenției de la New York din 28 septembrie 1954 privind apatridia, să solicite autorităților franceze o carte de apatrid, care să le legalizeze sejurul în Franța.

6. Autoritățile franceze nu au dat satisfacție unor astfel de cereri, invocînd două argumente: excepția de fraudă la lege și excepția la ordinea publică. În consecință, persoanelor cărora li s-a

aprobat cererea de renunțare la cetățenie se vîd lipsite de o protecție juridică.

7. La serviciul Consular al Ambasadei române din Paris s-a încercat să se descurajeze solicitanții la renunțarea la cetățenia română de a recurge la o asemenea procedură, în cele mai multe cazuri însă fără rezultate, majoritatea acestora persistînd în ideea de a renunța la cetățenia română, pe considerentul că în acest fel vor beneficia de prevederile Convenției de la New York din 1954.

Este complet ignorată Convenția de la Geneva din 30 august 1961 privind reducerea cazurilor de apatridie.

8. Ambasada română din Paris nu face "negot cu cetățenia română", ci își îndeplinește o obligație legală de serviciu.

De asemenea, nu comite o "ilegalitate" primind cereri de renunțare voluntară la cetățenia română. Ar comite un abuz sau o ilegalitate dacă nu ar primi cererile care i se adresează.

9. Considerăm că libertatea de expresie nu ar trebui transformată în abuz de dezinformare. Orice profesionist care se respectă, mai ales cel ce se face citit sau ascultat, are obligația deontologică de a exprima orice numai după o prealabilă verificare, altfel știrea difuzată poate duce la autodescreditare;

Regretăm că nici ziariștii de la "Lupta", destinată în primul rînd comunității românești din Franța, nici cei de la "România liberă" care au preluat știrea de senzație, nu au avut curiozitatea să se intereseze asupra situației reale chiar la Ambasada română din Paris.

Recunoaștem că românii cărora autoritățile

franceze nu le eliberează titluri de sejur în Franța se află într-o situație deosebită, însă Ambasada română nu se face vinovată de această situație. Mai mult, după 1990, la această ambasadă s-au depus eforturi maxime pentru a-i ajuta, potrivit atribuțiilor sale, pe românii care își încearcă șansele în această țară.

Ce s-ar întîmpla dacă ambasada ar refuza să-i servească pe cei care i se adresează?

Rămînem la dispoziția celor care doresc să cunoască în profunzime drama dezrădăcinaților români.

Aducem, pe această cale, mulțumirile noastre celor care, slujind adevărul, au acceptat să publice rîndurile de față.

Cu deosebită considerație,

Ioan Bar,

Consul

Explicațiile date de dl. consul Bar sunt bine venite pentru a evita "vidul juridic" criticat de reportajul televiziunii franceze din 26 iunie, transmis pe France 3 și de la care, trebuie precizat, s-a plecat în comentariul publicat în "Lupta". În măsura în care consulatul era la curent cu faptul că scopul pentru care se renunță la cetățenia română nu poate fi atins prin acest demers și că, dimpotrivă, statului francez, cum preciza reportajul, i se crează complicații deloc de natură să amelioreze "imaginea României", ar fi fost poate util ca aceste explicații să fie afișate și în holul consulatului, la dispoziția tuturor solicitanților.

La cel de al patrulea Congres Internațional (al 18-lea Congres anual), intitulat "Permanențe și contraste între două lumi", care s-a ținut la Chișinău, au participat aproape 2000 de persoane, din Statele Unite și Europa (oaspeți din 10 țări ale lumii), conducerile Academiei române, Academiei de Științe din Republica Moldova, reprezentanți a numeroase organizații, printre care "Pro Basarabia și Bucovina", ziaristi, membri ai unor fundații etc.

Congresul a fost deschis de acad. Andrei Andrieș, președintele Academiei de Științe a republicii Moldova după care au vorbit prof. univ. dr. Maria Manoliu Manea, acad. prof. dr. Mihai Drăgănescu, președintele Academiei Române. Ambasadoarea Statelor Unite la Chișinău a expus pe scurt politica țării sale față de R. Moldova, sprijinul pe care îl acordă poporului american acestei tinere republici.

Lucrările Congresului internațional, avînd ca generic "Moldova, deschideri culturale și științifice spre vest" s-au desfășurat apoi în cadrul a 7 secții și numeroase subsecții. În total au fost prezentate 1200 de comunicări.

Cu ocazia deschiderii Congresului, cunoscutul lingvist Eugen Coșeriu a prezentat la Institutul de Lingvistică din Chișinău ampla expunere "Conceptul de competență lingvistică", prilej cu care acest fiu al Basarabiei a fost proclamat Cetățean de onoare al orașului Chișinău.

Din cele două mese rotunde care s-au desfășurat în cadrul Congresului, una a fost consacrată relațiilor internaționale. Intitulată "Statele Unite, Moldova, România", moderată de Nestor Ratesh de la Radio Europa Liberă, la această dezbatere au participat prof. univ. Emil Constantinescu, acad. Radu Grigorovici, Mihai Carp, prof. univ. Vladimir Iliescu și mulți vorbitori din sală, animăți de tema în discuție. O altă masă rotundă a fost consacrată temei: "Totalitarismul comunist și destinul literaturii naționale". Au fost organizate, de asemenea, două ședințe comemorative: una dedicată lui G. Ciorănescu, scriitor și cercetător asiduu al problemelor Basarabiei și Bucovinei, în care au fost citite mărturiile despre viața și opera acestuia scrise de Mircea Carp, Ana Blandiana și Ionel Jianu. A fost, de asemenea, evocată personalitatea și opera lui Ștefan Baciu cu contribuția lui Liviu Flonda, "Ștefan Baciu, inedit".

La Galeria de Artă a Chișinăului, cu prilejul vernisajului "Saloanele Moldovei", a avut loc o ceremonie în amintirea cunoscutului critic de artă Ionel Jianu, decedat recent la Paris și a cărui memorie a fost evocată de una din elevele și colaboratoarele sale, Gabriela Carp din München. Conducerea ARA a înmînat, pentru prima dată, distincția "Ionel Jianu" în domeniul creației artistice pictorului Constantin Flondor (România), sculptorilor Ingo Glass (Germania), Dumitru Verdeanu (R. Moldova), Octavian Olariu (Canada) și sculptoriței în sticlă Monica Eyrygnoux Damian (Franța).

În cuvîntul de "rămas bun", prof. Maria Manoliu-Manea s-a referit la "miracolul moldovenesc", combinație specială de "dragoste pentru pămîntul natal, de înțelegere pentru

vecin, de conștiință a permanenței și mîndrie de a fi ceea ce au fost strămoșii și "bunicii", fără a urî sau înjosi pe cei ai vecinului, de aceea "trăire moldovenească", înțeleaptă, cumpătată, de la care pot învăța și vecinii".

În conformitate cu principiile înscrise în Statutul Academiei (organizație americană fără profit), care respinge orice tip de discriminare de rasă, naționalitate, sex sau religie, în ședința de încheiere a Congresului, președinta ARA a sprijinit inițiativa unui grup de participanți, reprezentînd organizația "Pro Basarabia și Bucovina", de a trimite tuturor asociațiilor democratice românești și străine o scrisoare deschisă prin care se condamnă abuzurile și încălcarea drepturilor omului la procesul de la Tiraspol, din așa numita "republica transnistriană".

Lingviștii din diferite țări întruniți cu ocazia Congresului ARA, luînd cunoștință de faptul că în Parlamentul Republicii Moldova se mai poartă discuții privind denumirea limbii oficiale, au adoptat următoarea declarație:

Limba ce se vorbește în Moldova de la est de Prut a fost dintotdeauna și este și în prezent limba română, indiferent de faptul că prezintă unele particularități de natura regională. Aceste particularități există practic în cadrul fiecărei limbi naționale, dar acest lucru nu afectează unitatea limbii poporului ce o vorbește, mai ales atunci cînd pe baza ei s-a constituit o limbă de cultura (literară) care în această calitate are tradiții îndelungate, fixate într-un corpus solid de monumente scrise.

Limba vorbită pe toate teritoriile locuite de români este limba română și, în conformitate cu acest adevăr științific și istoric, este firesc ca aceeași denumire să fie oficializată în Constituția Republicii Moldova, pentru a pune capăt o dată și pentru totdeauna disensiunilor, dat fiind ca opinia specialiștilor în această problemă este și a fost întotdeauna unanimă.

Același lucru trebuie spus și în ceea ce privește denumirea poporului român din care face parte populația băștinașă a Republicii Moldova (deși locuitorii Moldovei se autodenumesc moldoveni, după cum locuitorii celorlalte regiuni, fiind tot români, se autodenumesc munteni, ardeleni, olteni, bănățeni ș.a.m.d.)

.....

■ La sfîrșitul lui iulie a avut loc la Universitatea din Freiburg al treilea Congres internațional al aromânilor, organizat cu sprijinul universității gazdă și al altor universități germane ca și al Bibliotecii Române din Freiburg. Au participat reprezentanți ai comunităților aromânești din Bulgaria, Albania, Macedonia, România, Grecia, Australia, America. În rezoluția finală se cere Uniunii din Freiburg "să întreprindă tot ce este necesar pentru a se asigura și aromânilor, în statele din Balcani, drepturile firești" și, de asemenea, ca "aromânii să fie recunoscuți, prin prevederi legale, că sunt o națiune distinctă în statele din Balcani - Albania, Bulgaria, Grecia, noua republică Macedonia și Serbia".

Unul din actele de cultură importante ale lui Andrei Pleșu în timpul ministeriatului său a fost realizarea, în iunie 1990, a unui proiect al lui Constantin Noica, pe care, o vreme, l-am tot prezentat împreună la diverse "niveluri" - fără rezultat: înființarea unui institut de orientologică. Radu Bercea, tînar specialist în istoria artei, în filosofie și indologie, fost student al lui Al-George și al meu, a fost numit director al Institutului. Pentru diverse ramuri de cercetare au fost angajați tineri specialiști, absolvenți ai unor secții pentru care cu greu obținusem înființarea în acea perioadă nefastă pentru cultura românească.

În acești trei ani, Institutul a avut o activitate susținută și de înaltă calitate. S-au ținut numeroase sesiuni științifice și simpozioane, unele cu colaborare internațională. S-a constituit o bibliotecă de specialitate, care mai are mare nevoie să fie ajutată cu cărți și reviste occidentale. Institutul a inițiat publicarea unor Anale, în limbi străine, care vor constitui o bună bază de schimb internațional. Notăm că, paralel, Societatea de studii orientale "Mircea Eliade" publică și ea, în românește, revista "Orient". De asemenea, salutăm cu bucurie continuarea seriei "Bibliotheca Orientalis" de la Editura științifică, îngrijită cu admirabil devotament și competență de Idel Segall.

În această colecție a apărut recent o lucrare pe care o putem considera un adevărat eveniment: Cele mai vechi Upanișade (Brihadāranyaka- și Chândogya-Upanișad), traducere din sanscrită de Radu Bercea. Notăm, în afara exactității și accesibilității traducerii acestor texte filosofice atît de dificile, aparatul științific de care este însoțită: un excelent studiu introductiv; notarea în paranteză a termenului tehnic sanscrit, în transcriere; numeroasele și riguroasele note explicative; în sfîrșit un bogat indice alfabetic sanscrit, cu trimiteri la text și explicațiile strict necesare, pentru care felicităm pe traducător. Bucurîndu-ne de succesele Institutului, suntem fericiți să putem semnala că în țară se întîmplă și asemenea lucruri.

Cicerone POGHIRC

CHANT ROUMAIN A CLERGY

În glorioasa tradiție a cîntului coral românesc (de la Muzicescu la Cucu, la C. Șandru, M. Jora și Paul Constantinescu), dirijorul și compozitorul Mircea Valeriu Diaconescu, animatorul formației Collegium Bizantinum din Aachen (Germania) a înregistrat un nou disc cu lucrări proprii (cantate și piese à capella) pe versuri de Eminescu, Ionel Teodoreanu ș.a.

UN APEL

În publicația "Curierul Românesc", care apare sub egida Fundației Culturale Române (președinte, Augustin Buzura) a apărut în luna iulie "Un apel adresat diasporei" semnat de Sanda Pralong. Exilată din România, în 1974, după studii superioare în Elveția, Sanda Pralong a lucrat într-un post de răspundere la News Week de unde, după evenimentele din decembrie 1989 a revenit în țară în calitate de co-chairman al Fundației SOROS. "Poate părea pretențios, dar eu am venit la București dintr-un spirit misionar", debutează apelul. Constatând că românii din străinătate n-au făcut același lucru, Sanda Pralong continuă: *Regimul politic actual nu poate fi o scuză. Indiferent de culoarea lui, regimul a trecut testul alegerilor, a rezultat dintr-un joc democratic. Iar dacă nu le convine orientarea, tocmai de aceea e necesară prezența celor din diaspora, să lupte aici, democratic, în rindurile opoziției, să ajute ca lucrurile să se schimbe. Dar să vină aici, nu să stea frumos la New York, Los Angeles sau München. Mă miră foarte mult că diaspora română nu s-a întors în masă, așa cum s-a întâmplat în Ungaria, Bulgaria, Polonia sau Cehoslovacia. Mă miră că, în loc să lupte aici, românii din străinătate se jelesc în diverse ziare locale: "Vai ce nenorocire! Aia din țară i-au adus iar pe comuniști la putere!"...*

Indignarea și muștrările Sandei Pralong sunt, fără îndoială, sincere, dar pe cât de sumare, pe atât de ineficiente, cu atât mai mult cu cât cei care și-au luat lumea în cap au fugit tocmai de indicații colective și imperioase. Dar dacă tot au fost tipărite se cade să ajungă la destinatar, adică la "diaspora", printr-unul din "ziarele locale".

În ce ne privește, nu vrem să destabilizăm siguranța cu care se substituie Sanda Pralong minților noastre, furnizându-ne mobilul și suprimându-ne îndoiele, dacă nu ne-am făcut încă bagajele și, în nemernicia noastră, ne mai gândim încă la Caragiale, Andrei Șerban și... , din lipsă de spațiu, lista rămîne deschisă.

A.C.

■ Premiul Oscar, acordat de Academia de film a Statelor Unite, este cu siguranța cel mai prestigios premiu din lume pentru arta cinematografică. Conform regulamentului, fiecare țară trimite un singur film. Comisia de selecție americană a cerut Centrului Național al Cinematografiei din România filmul lui Lucian Pintilie, "Balanța". Dar filmul care a rulat cu succes în Franța și rulează actualmente pe ecranele americane (o premieră absolută pentru filmul românesc) n-a primit avizul Uniunii Cineaștilor. Comisia, condusă de Malvina Urșianu (din care fac parte Sergiu Nicolaescu, Ecaterina Oproiu, Petre Sălcudeanu - noul ministru al Culturii -, Titus Popovici, Constantin Vaeni, cu toți autori de filme de comandă) l-a înlocuit cu "Hotel de lux", ceea ce, evident, americanii au refuzat. S-a mai dus o șansă pe apa simbetei...

"ÎNFOMETATULUI NU-I DAI UN PEȘTE, CI O UNDIȚĂ".

Operație umanitară de excepție

Doctorul Jean Ginestié, fondatorul și directorul policlinicii Saint-Jean din Montpellier, cu sprijinul lui "Lion Club Montpellier-Maguelonne", al cărui președinte a fost ani de-a rândul, a făcut de trei ani încoace cca 10 călătorii umanitare în România. Localitatea în care a poposit cu medicamente, haine, alimente este Cugir, orașel uitat de lume, la cca 200 de km de Timișoara. Dar scopul esențial al doctorului francez a fost nu atât ajutorul, distribuit de echipe franțuzești pentru a evita orice deturare, cât modificarea mentalităților. El a format un Comitet local de acțiune socială, pentru a-i reînvia pe români să se ajute între ei și un Lion Club.

Cu ocazia uneia dintre aceste călătorii, doctorul Ginestié a constatat, cu surprindere, că la Cugir există un impresionant număr de orbi. Aici cataracta nu se operează, nici n-ar avea cum. Timișoara e departe... Singurul avut al spitalului din localitate, prin care mișună gândacii, sunt cele trei sute de paturi. În rest, o masă de operație din 1930, geamuri sparte și apă caldă numai două ore pe zi. Nici medicamente, nici aparatură medicală. Secția de oftalmologie e înzestrată doar cu o lanternă și un tablou cu litere! În aceste condiții, orbirea e acceptată cu resemnare, ca încă o fatalitate printre altele altele.

Cu ajutorul financiar al lui Lion Club și generozitatea mai multor laboratoare, în primăvara lui 1993, dr. Ginestié lansează operația "Commando cataractes". Patru oftalmologi din clinica sa: Norbert Illy, François Janin, Pierre Lévy, Michel Lirsac și două infirmiere acceptă să-l însoțească în România, sacrificându-și vacanța. În acest timp, la Cugir sunt lipite afișe: bolnavii de ochi sunt convocați la spital pentru a fi consultați de medicii francezi.

Echipele celor 7 benevoli a plecat în 25 iulie, cu un autocar transformat în bloc operator și încărcat cu medicamente. Se pune problema de a reconstitui la fața locului condițiile unui spital modern. După un drum lung și obositor prin Italia, Austria și Ungaria pentru a evita Iugoslavia, orașele românești sunt dezolante: "uzine desafectate, case părăsite, oribile clădiri de beton neterminat", își amintește dr. Pierre Lévy ("La Gazette", august '93). Ajunși la destinație, prima impresie de mizerie se confirma: "Capătul lumii, la o oră de avion de Paris". Strada principală, pe care vagabondează tineri înecându-și tristețea în băutură, separă în Cugir fosta uzină de armament, convertită în fabrică de aparate electro-menajere, de locuințele jalnice ale muncitorilor și inginerilor. La Cugir își duc traiul, cu resemnare, 40.000 de suflete. "Locuitorii trăiesc în condiții mai mult decât modeste, o viață pasivă, fatalistă..." ("Midi Libre", 10 august 1993)

O mulțime de oameni, venită în cărușe din satele cele mai îndepărtate, asaltează spitalul. În cele 10 zile cât va dura operația

"Commando cataractes", o sută de persoane se înghesuie zilnic pe culoare. Împărțiți în două echipe, una consultând, în timp ce cealaltă operează - asistată de neobositul dr. Ginestié, în ciuda celor 82 de ani -, medicii din Montpellier sunt obligați la o severă selecție. Sunt aleși 57 de bolnavi, între 50 și 80 de ani. Cu toții și-au recăpătat vederea, unii după ani lungi de întuneric. S-a lucrat 12 ore pe zi, în condiții dificile: în unica sală de operație a spitalului temperatura atingea uneori 37 de grade, antica masă de operație s-a prăbușit de trei ori... Dar recunoștința celor vindecați este imensă. Cele zece zile sunt exaltante, în ciuda eforturilor, și pentru echipa franceză. "Am trăit o experiență umană extraordinară, care a depășit în intensitate orice imaginație. Un bolnav, căruia i s-a scos pansamentul, își privea, pentru prima dată, după ani de zile, degetul! Inimaginabil. Impresionant. A fost, cred, cea mai frumoasă zi din viața mea", mărturisește dr. Ginestié. "La noi, practicăm o medicină de lux. E vorba de a ameliora cu câteva zecimi vederea oamenilor. (...) Aici e vorba de o medicină de urgență, de o medicină vitală", precizează dr. Michel Lirsac ("La Gazette").

Și pentru ca povestea să fie și mai frumoasă, tinăra doctoariță oftalmolog de la Cugir, care alături de medicii francezi a realizat prima sa operație de cataractă, va veni în decembrie, invitată pentru un stagiu la clinica din Montpellier, de unde se va întoarce cu un important material pentru spitalul din localitate.

"Problema principală nu a fost medicală, ci aceea de a transforma mentalitățile... Sărăcia a generat în această țară egoismul", explică dr. Ginestié, a cărui deviză este celebrul proverb chinezesc: "înfometatului nu-i dai un pește, ci o undiță".

Minunea de la Cugir s-a întâmplat sa coincidă cu împlinirea a 500 de ani de atestare documentară a localității, sărbătorită în 2-3 septembrie. Pe 4 septembrie, Consiliul local al orașului i-a acordat doctorului Jean Ginestié titlul de "cetățean de onoare al orașului Cugir. Dar ceea ce a vrut doctorul Ginestié, cheltuind atâta efort împreună cu colaboratorii săi, a fost ca și cei care n-aveau ochii stinși de cataractă să înceapă să vadă că mizeria se poate vindeca cu solidaritate.

NOUTĂȚI EDITORIALE

PAVEL CHIHAIA
Tradiții răsăritene
și influențe occidentale
în Țara Românească

Editura Sfintei Episcopii a Bucureștilor,
1993

CORUPȚIE FĂRĂ CORUPȚI

În 30 și 31 august s-a întrunit Senatul și Camera Deputaților în sesiune extraordinară pentru a discuta raportul comisiei parlamentare anti-corupție, citit în ultima zi a sesiunii ordinare, din 30 iunie. Dezbaterile n-au putut avea loc atunci, pentru că sesiunea extraordinară cerută de opoziție nu a fost acceptată prin șiretlicul retragerii unor semnături.

Raportul citit în 30 iunie îi găsisse vinovați de corupție și trafic de influență pe Ionel Roman (secretar al Camerei deputaților), Viorel Hrebenciuc (secretar al guvernului), pe ministrul de Interne George Ioan Dănescu, pe ministrul Finanțelor Florin Georgescu, pe fostul ministru al Finanțelor, George Danielescu, câțiva secretari de stat, înalți responsabili din SRI și M.I.

De atunci s-au petrecut multe. De pe acest raport (cel citit în 30 iunie) și-au retras semnăturile cei 7 parlamentarii ai majorității, rămânând numai cele 6 semnături ale celor din opoziție. Primii, sub conducerea președintelui comisiei Romul Vonica (PDSR), au întocmit alt raport în care vinovații au fost absolviți și au apărut noi cazuri de corupție, care n-au nimic de-a face cu documentele pentru care s-a constituit comisia. De asemenea, de-a lungul celor două luni de vară, aceștia au întrerupt toate audierile, opunându-se la convocarea primului ministru pentru afacerea Petronim, spre deosebire de parlamentarii opoziției care au continuat audierile, completându-le cu afacerea flotei (Petronim) și altele, legate de raportul preliminar.

De altfel, prin rezoluția Parchetului General, cei zece demnitari acuzați de corupție au fost declarați nevinovați, iar gen. Florică, în urma unui interviu transmis de Radio Europa Liberă, în care și-ar fi depășit obligația de rezervă, este amenințat pentru "ofensa adusă unor înalți demnitari" în "isteria gratuită pe care a provocat-o".

PSYCHANODIA

Religions mystériques et destinée eschatologique de l'âme
Colloque international d'histoire des religions
dédié à la mémoire de Ioan Petru Couliano

aura lieu du 7 au 10 septembre 1993 dans les Salons de l'Institut National de Langues et Civilisations Orientales (2, rue de Lille, esc. C, Paris 7e).

Mardi, le 7 septembre, 18h - Séance commémorative Ioan Petru Couliano
19h - Réception

Mercredi - Vendredi 8-9-10/9 Séance de communications: 10-12h et 14-18h
Mercredi, à 20h, dans la Chapelle de la Sorbonne: *Ascension et louange de l'âme*. Chants chrétiens antiques (Ive-IXs.) Concert organisé par le prof. Iegor Reznikoff.

Prima zi a sesiunii a început cu o întârziere de câteva ore și, cum era de prevăzut, majoritatea s-a pierdut strategic în formalități și în diluarea oricăror referiri la cazuri concrete, fiindcă "fenomenul corupției este general". Imposibil să nu te gîndești că același raționament a fost aplicat complicităților la dezastrul țării în cele patru decenii de dictatură comunistă. Dacă toți sunt vinovați, nimeni nu e vinovat!

"Nu vreau să mă gîndesc ca la o bizarerie națională la faptul că, după ce am avut terorism fără teroriști, acum avem corupție fără corupți" a spus Nicolae Manolescu.

La sfîrșitul sesiunii parlamentare, în 31 august, opoziția a depus o moțiune (nu de cenzură), semnată de 162 de deputați și senatori (PAC, PD(FSN), PL '93, PNȚCD + PER, PSDR, UDMR), în care se cerea Guvernului să înlăture persoanele implicate în acte de corupție din funcțiile publice pe care le ocupă în prezent. *"Neaplicarea imediată a unei astfel de măsuri ar reprezenta o solidarizare a întregului guvern cu actele celor vinovați și ar conduce la asumarea răspunderii politice a acestuia cu toate consecințele care decurg de aici"*.

Moțiunea n-a întrunit voturile necesare.

ASOCIAȚIA A F R A
anunță expoziția picturii
LAURA COVACI
Galerie Jacqueline Lechevalier
20 rue Louis Morand
75014 PARIS - tel. 45 45 58 56
10 august- 15 septembrie

DECESE

Prof. D.M. Pippidi; poetul și deputatul basarabean Ion Vătămanu; prof. Gh. Dogaru; prof. Andrei Marin; prof. Ștefănescu-Drăgănești; dr. Gliceria Godini; Dehlean Augustin; Andrei Macovei; Irina Marinescu Tanașoca; dr. Constantin Spandonidis; Sanda Cristina Marland (în Anglia); Petre Buduroi; prof. Teodora Stănescu; av. Titi Constantinescu; Elena Otilia Vlădescu; Eugenia Fănățeanu; Constantin Ruga; George Vieru; ing. Emil Krauss; ing. Costea Andrei; Cornelia Bogdan; regizorul Nell Cobar; ing. Feigel Petre; prof. Maria Tirziu; Tașcu Caramitru; Naghi Ștefan; ing. Mihai Benea; Elena Bogolescu; Miron Semureanu; ing. Teodosie Botezat; dr. Ioan Țigănuș; Constanța Demian; prof. dr. doc. Petre Bărbulescu; Mircea Socor; Constantin Ferfelea; dr. Virgiliu Iosifescu; Orha Petru; Ioana Vițelaru; Matei Constantin; Alexandru Tuleașcă; Alexandru Surculescu; Vian Cocoș; prof. ing. Alexandru Gheorghiu; Săbău Zenovia; dr. Vlad Aurel; prof. Dumitra Popescu; presbitera Reghina Ciocoiu; Dan Ionuț Drăghicescu; Maria Gabriela Păparizu (Pleșoianu); Mery Angelescu; ing. Alexandru Racoviță; Ioan Morea; ing. Costel Drăniceanu; prof. dr. Constantin I. Negoiță; dr. Ion Ciobanu; Pașnicu Alexandru; Teodora Prodan; av. Constantin Cernat; Elena Noica-Tomaziu; Alexandra Soare; Alexandru Nicolaescu; Elena Zegrea; Eufrosina Georgescu Alexiu; dr. Olsavsky Victor; Gerendi Iuliu; Ion Berevoescu; Stelian Fețeanu; Cecilia Drimba (Bălăbănescu); Sever Inescu; Dumitru Constantinescu; Viki Cerăceanu; ing. Costel Coșconea; Marga Moldovan; Ruxandra Vladu; ing. Bălan Trandafir; Damian Iorgu; prof. Niculescu (Visarion) Teodora; Bucur Gh.; ing. Macovei Ovidius; Ecaterina Gabor; ing. Ctin Rotar; Ruxandra Vladu; Oltea Ionescu; Octavian Nicolescu; Anișoara Munteanu; prof. dr. ing. Dumitru Tudor.

NATURALIZARI

"Journal Officiel", din 24 și 25 iulie, 15, 17, 22, 29 august și 5 septembrie 1993 publică numele următoarelor persoane născute în România, care au obținut naturalizarea franceză: Florea Cătălin Constantin, născut la Constanța; Florea Virgil, născut la Cumpăna; Florea Maria (n. Crucica), născută la Constanța; Manole Ion, născut la București; Colăcescu Ioan Cristian, născut la București; Colăcescu Ioana (n. Ioan), născută la Brăila; Colăcescu Simona Teodora, născută la București; Pînzaru Adriana Cristina, născută la Sighișoara; Rata Ioana Nicoleta, născută la București; Caulea Radu Vlad Paul, născut la București; Caulea Gabriela (n. Dorovici), născută la Cîmpina; Caulea Alexandra, născută la Les Lilas; Belaus Eduard, născut la Pitești; Danciu Șerban, născut la Bogdana, Danciu Radu Bogdan, născut la Constanța; Danciu Michel, născut la Constanța; Danciu Ionela (n. Iordan), născută la Gildău; Cosma Radu Augustin, născut la Timișoara; Cosma Angela Victoria (n. Popa), născută la Sibiu; Dron Florin Cornel, născut la Aiud; Dron Emilia Ines, născută la București; Mariana Dron (n. Bucătaru), născută la Țoman; Theodoru Ioana Cristina, născută la Cluj; Achim Andreea Ștefana, născută la Cluj; Sica Bura (n. Timiș), născută la Borșa; Niculaie Fronoiu, născut la Vadul Săpat; Mateescu Nicolae, născut la Vulpeni; Christian, Emanuel Mateescu, născut la Balș; Marcela Mateescu (n. Bana), născută la Urzicuța Traian Valeriu Vereș, născut la Arad; Ana Vereș (n. Jilău) născută la Seitin; Vereș Emanuel Ioan, născut la Oradea.

TARIF D'ABONNEMENT ANNUEL

En Francs Français:

FRANCE FRF 250
EUROPE FRF 300

Par avion :

AMERIQUE
AMERIQUE DU NORD FRF350
ISRAEL
AMERIQUE DU SUD
ASIE FRF 450
AUSTRALIE

En d'autres monnaies, le tarif est majoré des frais bancaires d'encaissement comme suit.
DEM 100 - CHF 90 - GBP 35

USA 60 ou équivalent

USA 70 ou équivalent

125 Bureaux de la Colline - 92213 St-Cloud-France
Tel. (33-1) 46020540 Telefax (33-1) 46 02 14 37 - Tlx 633520 F
Commission Paritaire N° 65481 - CCP : 11 341 71 A Paris

LA SECURITATE SORT DE L'OMBRE

par Michel Korné

Peu avant les vacances d'été, Virgil Magureanu, ex-colonel de la Securitate de Ceausescu, fondateur et chef de l'actuel Service Roumain d'Information (SRI), qui lui a succédé, avait remis au Parlement un rapport sur l'activité de cette organisation. Un résumé en a été publié par le quotidien pro-gouvernemental Adevarul dès le 30 juin 1993, mais les débats ont été renvoyés par les deux chambres à l'automne, lorsque l'opinion publique l'aura oublié et qu'elle sera préoccupée par la flambée des prix et les restrictions prévues par l'approche de l'hiver.

Responsables de la mise en scène du sinistre procès achevé par l'exécution des Ceausescu qu'ils avaient organisé et surveillé, l'ex-général Stanculescu et Magureanu sont restés les hommes forts du régime arbitraire, violent, corrompu et sclérosé, que les sourires répétés du président Iliescu ne suffisent pas à faire évoluer vers le droit et la démocratie.

Institué au printemps 1990, lorsque des confrontations fomentées par les agents de l'ex-police secrète totalitaire, avaient mis aux prises Hongrois et Roumains à Targul Mures, le SRI a conservé les méthodes de l'ancienne Securitate, en particulier lors des déferlements des mineurs sur Bucarest en 1990 et 1991. Prudent et habile, Magureanu est resté à l'arrière plan, réussissant à faire porter la responsabilité de l'appel aux mineurs à l'ex-premier ministre Petre Roman, ainsi qu'au président Iliescu lui-même. Silencieux et sournois, le chef du SRI réussit également à paraître plus modéré que nombre d'autres hommes politiques, y compris de l'opposition. Ainsi la loi organisant le SRI et prolongeant de 40 ans les secrets de l'ex-Securitate dont certains remontent à l'après guerre 1945, a été adoptée en janvier 1992 sur la proposition du soi-disant chef de l'opposition libérale de l'époque, Radu Campeanu, sous le ministre libéral du gouvernement de transition dirigé par Théodor Stolojan.

C'est également grâce au SRI, que les partis extrémistes imprégnés d'idéologie chauvine, ont pu se constituer peu avant les élections de septembre 1992, et acquérir suffisamment de voix pour permettre au président Iliescu et aux

gouvernements qu'il désigne, d'avoir des majorités dans les deux chambres.

Le rapport déposé au Parlement se garde bien d'évoquer ces problèmes et ne comporte aucune analyse sérieuse sur les événements obscurs qui n'ont nullement manqué depuis le 22 décembre 1989 - chute des Ceausescu - jusqu'à la date de sa rédaction. L'on n'y trouve pas non plus le minimum d'informations que l'on pourrait attendre d'un service de renseignements qui est nécessairement en contact avec des cercles internationaux économiques, financiers, diplomatiques et politiques.

Avec la lourdeur propre à l'ancienne police secrète communiste qui témoigne d'une opinion peu flatteuse des auteurs du rapport dont Magureanu, à l'égard des lecteurs auxquels il est destiné, le document commence par un long plaidoyer afin de justifier l'existence du SRI comme une composante supposée indispensable du système national de défense. Dans cette optique, le rapport reste évasif sur les quatre interventions des mineurs venus par trains complets de la vallée du Jiu à Bucarest, et se contente de les attribuer à des éléments incontrôlés sans autres précisions.

Le rapport traite par contre longuement des " actions nationalistes " en les attribuant à des sectes et cultes religieux dirigés de l'étranger " dans le but d'éroder l'influence et le caractère traditionnel chrétien - orthodoxe de la spiritualité roumaine ".

Les tentatives de revitaliser le mouvement légionnaire (les Gardes de Fer n.n.) sont également invoquées mais le rapport se garde bien de les analyser en profondeur. Or ces tentatives ne datent pas d'hier et c'est escamoter la vérité que de ne les attribuer qu'aux seuls survivants, très âgés et sans beaucoup de moyens matériels, qui vivent à l'étranger depuis près d'un demi-siècle.

Le caractère menaçant de ces tentatives réside dans le fait qu'elles ont débuté dans les années 1970 lorsque la Securitate avait commencé à envoyer en Occident des personnes de 30 à 40 ans qui n'avaient pas connu directement la Garde de Fer mais qui, soit par une

réaction anti-communiste primaire ou encore comme agents provocateurs, reprenaient les thèmes légionnaires dont Ceausescu se servait pour sa propagande national-communiste.

Menée avec un certain succès dans la diaspora roumaine d'Europe Occidentale, d'Amérique du Nord et du Sud et même d'Australie, cette action avait également pour but de faire craindre aux responsables politique du Monde libre, que la chute du dictateur roumain risquait d'ouvrir la voie au fascisme. Ces craintes ne se sont pas confirmées, mais par leur influence sur le président et sur son gouvernement, les partis extrémistes représentent une menace même s'ils ne totalisent qu'un pourcentage bien plus faible de voix que ne le font les partis extrémistes dans certains pays occidentaux.

Grâce à ces partis, le SRI et le haut commandement de l'armée, imprégnés de la tradition totalitaire, peuvent à tout moment recourir au chauvinisme pour maintenir ou renforcer leur pouvoir, comme l'ont fait avec succès leurs homologues des républiques de l'ex-URSS et de l'ex-Yougoslavie.

Tout récemment d'ailleurs en Roumanie, les partis extrémistes, le SRI et l'armée viennent d'obtenir la "révocation" du seul ministre à tendances libérales chargé des réformes.

La défense de la sécurité nationale est également invoquée dans le rapport pour expliquer l'activité de contre-espionnage menée par le SRI " dans tous les domaines : politique, économique, militaire, social, ethnique, démographique, sur tout le territoire du pays ". Cette énumération rappelle l'époque communiste lorsque dévoiler les données ethniques, démographiques, de santé ou culturelles, donc sociales, constituait un crime passible de lourdes peines contre le Secret d'Etat,

Depuis 1990, le contre-espionnage du SRI aurait surtout eu à combattre les tentatives étrangères d'espionnage économique, dont la vente à l'étranger des plans d'un laser roumain, qui aurait pu avoir des applications militaires. Les

Suite page II →

domaines où l'espionnage économique étranger se serait montré actif comprendraient également le nucléaire, la pétrochimie, la métallurgie, l'extraction minière, le commerce, les finances, la banque, ainsi que "l'idée que la Roumanie ne détiendrait pas de secrets économiques et scientifiques devant être protégés".

Lorsque l'on sait dans quel état se trouvent ces différents secteurs, l'affirmation paraît risible. Toutefois le manque d'information du public et un amour propre national mal compris, mais bien exploité par le SRI, font que l'opinion publique croit à ces périls imaginaires. Sur le plan militaire, le rapport n'hésite pas à évoquer la préparation d'éventuelles opérations militaires en Transylvanie, ce qui met implicitement en cause la Hongrie, même si elle n'est pas nommément désignée.

La défense des intérêts économiques ne se limite pas aux seules actions étrangères. Pour ceux qui pourraient avoir encore des doutes sur les liens entre l'ancienne Sécurité et le SRI, il suffit de suivre l'activité économique interne du Service Roumain d'Information. Le SRI est intervenu dans le processus de privatisation pour préserver les sociétés à capital d'Etat, il a contrôlé les opérations de commerce extérieur, les investissements étrangers et il aurait dévoilé à la police et aux services fiscaux près de 2000 cas "d'infractions économiques" autres que celles dirigées contre la sécurité nationale !.

Le chapitre économique du rapport s'achève par la demande impérieuse de faire rétablir les dispositions concernant "la défense du Secret d'Etat". Cette demande constitue d'ailleurs, plus même que le plaidoyer en faveur du SRI, la vraie raison du rapport. En effet, si la loi sur le Secret d'Etat était rétablie, cela serait un pas décisif en direction du rétablissement du pouvoir centralisé sur l'ensemble de la vie en Roumanie.

□

La dernière partie du rapport est consacrée à l'activité antiterroriste du SRI. Plus de vingt organisations terroristes sur 70, dont certaines des plus actives et puissantes du Moyen Orient, seraient représentées en Roumanie. Les mafias de l'ex-U.R.S.S. et de la Chine organisent le banditisme, le racket et des assassinats en Roumanie, cependant que le trafic de drogues, celui des armes et le terrorisme politique serait plutôt l'oeuvre d'organisations du Moyen Orient.

La conclusion du rapport se résume à l'idée exposée dans son préambule : compte-tenu des menaces prévisibles contre la sécurité nationale de la Roumanie, la contribution du SRI est essentielle à l'élaboration de la stratégie politique du pays et à la défense de l'intérêt national.

Le 29 janvier dernier, Mme Ana Blandiana, membre de l'organisation non gouvernementale de l'Alliance Civique de Roumanie, avait été reçue par Mme Catherine Lalumière, Secrétaire Générale du Conseil de l'Europe. A cette occasion, elle avait sollicité l'appui du Conseil de l'Europe pour la transformation d'une des plus sinistres prisons staliniennes de Roumanie "la prison de Sighet", en un Mémorial, musée de terreur et centre international des "études sur le totalitarisme et sur la haine étatisée".

Dans cette prison sont morts, exterminés par la torture, les maladies, la faim ou le froid, les dirigeants des partis politiques démocratiques, les écrivains et les artistes qui refusaient de se soumettre aux dogmes du "réalisme-socialiste", les savants qui n'acceptaient pas le mensonge de la suprématie mondiale de la science soviétique, mais aussi des paysans qui ne voulaient pas renoncer à leurs terres et, plus que tous, ceux qui avaient organisé la résistance armée dans les montagnes, dont les derniers ont été vaincus au commencement des années 60.

Parmi toutes ces catégories sociales et politiques se trouvaient à côté des Roumains de religion orthodoxe, de nombreux détenus politiques allemands, hongrois, juifs, arméniens, grecs, des membres des clergés catholiques, gréco-catholiques et protestants.

Les buts du MEMORIAL.

Organisation constituée pour la reconstruction de la société civile et le redressement de l'esprit civique en Roumanie, dans la tolérance et la compréhension, l'Alliance Civique propose comme but du MEMORIAL, la réalisation d'une documentation sur le goulag roumain, qui a été, jusqu'en 1989, l'objet d'un secret draconien et continue encore à être protégé par le pouvoir actuel.

Au MEMORIAL seront exposés les documents, les cartes et les statistiques capables de démontrer le mécanisme de la terreur et l'ampleur de la répression, cependant que l'organisation de rencontres, colloques, discussions et tables rondes internes et internationales, permettra l'étude synthétique et comparative du phénomène.

Ainsi, la distinction entre la vérité et le mensonge, entre les victimes, les complices et les bourreaux, rendra possible le commencement d'un procès moral, qui pourra remplacer le procès juridique et constituera le début de l'éclaircissement nécessaire pour sortir

du chaos moral et pour réaliser une véritable entente sociale et politique.

La création d'un centre international d'études sur la période totalitaire, et les grands problèmes communs aux pays de l'Est constituera un lien nécessaire entre des pays ayant une histoire et des perspectives semblables.

La création d'un MEMORIAL à Sighet répond également à des considérations spécifiques.

D'une part la répression a été encore plus dure en Roumanie que dans les autres pays de l'Est, parce que la Roumanie a été un pays où, lors de l'occupation soviétique, en 1944, les structures démocratiques d'avant guerre, les partis politiques et les rudiments de l'état de droit, étaient vivants encore. Par ailleurs la dictature personnelle de Ceausescu, qui a mélangé la folie nationaliste avec les excès de l'extrême gauche, se retrouve dans le pouvoir actuel. Aussi les représentants "réformés" de l'ancien régime, alliés aux partis extrémistes de gauche et de droite continuent les pratiques totalitaires dont l'appel aux mineurs, la désinformation et la manipulation par la télévision, ne sont que quelques exemples.

En outre, Sighet et sa sinistre prison, ont été pendant l'occupation de la Transylvanie du Nord par la Hongrie fasciste (1940-1944) le centre de la déportation vers l'Allemagne d'un grand nombre de juifs et d'antifascistes. En retraçant les deux expériences totalitaires, le MEMORIAL, pourra aider à mieux les combattre.

Enfin, Sighet se trouve sur la frontière de Roumanie et de l'Ukraine à proximité de la Hongrie, de la Slovaquie, de la République Tschèque et de la Pologne. Cette proximité ainsi que la présence dans cette région frontalière, d'une grande diversité ethnique fait que Sighet est particulièrement propice aux débats, colloques et discussions sur les droits de l'homme, la politique européenne et l'unification de l'Europe entre les Roumains et les citoyens des autres pays de l'Est ainsi qu'entre les pays de l'Est et les autres pays de l'Europe.

La beauté de la région de Maramures, dont Sighet avec ses 40 000 habitants est la capitale et son extraordinaire importance ethnographique dont les traditions de Noël et des Pâques remontent à l'époque païenne, sont autant de raisons en plus d'y placer le MEMORIAL, en favorisant le développement touristique d'une zone qui représente un des berceaux spirituels de l'Europe.

(à suivre).